

Kuusi helposti katseltavaa ja kuunneltavaa videota turvetuotantoalueiden jatkokäytöstä

22.5.2026

Johdanto

Kun turvetuotanto päättyy, maanomistajalla herää usein monia kysymyksiä: mitä alueelle kannattaa tehdä, millaiset vaihtoehdot ovat realistisia ja mistä löytyy luotettavaa tietoa päätösten tueksi? Kaikkea ei kuitenkaan aina ehdi lukea raportteina tai pitkinä teksteinä arjen työn keskellä.

Artikkeliin on koottu Euroopan unionin osarahoittaman Suonpohjien paikkatietopohjainen jälkikäytön suunnittelu ja pilotointi SuoPaikka-hankkeen tuottamat asiantuntijavideot (6 kpl). Niissä käsitellään muun muassa turvetuotantoalueiden jatkokäyttövaihtoehtoja, ennallistamisen käytännön toteutusta, rahoitusmahdollisuuksia sekä uusia elinkeinoja. Tavoitteena on jakaa tietoa videomuodossa, joka kulkee mukana arjen töissä ja on helposti kuunneltavissa samalla, kun työtä tehdään pellolla, metsässä tai traktorin hytissä.

Erilaisia turvetuotannosta poistuneiden alueiden ympäristöjä (kuvat: Marjastiina Teixeira ja Perttu Palkia SEAMK, 2025).

Ennallistamisasiantuntijan vinkit entisten turvetuotantoalueiden järkevään jatkokäyttöön

Ennallistaminen turvemailla ei tarkoita alueen palauttamista täsmälleen entiselleen, vaan luontaisten prosessien, erityisesti vesitalouden palauttamista. Ennallistamistoimiin on mahdollista saada tukea esimerkiksi metsätalouden kannustejärjestelmä METKAn kautta. Monilla entisillä turvetuotantoalueilla myös kosteikon perustaminen voi olla edullisempi ja ilmastoviisaampi ratkaisu kuin epävarma metsitys. Lisäksi ennallistaminen voi tuoda uusia työmahdollisuuksia paikallisille urakoitsijoille, joilla on jo kokemusta työskentelystä pehmeillä mailla.

Videossa **ennallistamisasiantuntija Matias Virta Tapio Oy:stä** kertoo, mitä maanomistajan olisi hyvä huomioida, kun turvetuotannosta poistuneen alueen jatkokäyttöä aletaan suunnitella. Videossa avataan myös sitä, miksi maanomistajan varhainen mukanaolo on ratkaisevan tärkeää.

Katso video tästä linkistä: Matias Virran (Tapio Oy) haastatteluvideo

Mitä teen entiselle turvetuotantoalueelleni ja mikä vaihtoehto on minulle järkevin?

Turve-Arvi-työkalu tarjoaa maanomistajalle selkeän ja tutkimukseen perustuvan tavan arvioida entisen turvetuotantoalueen jatkokäyttömahdollisuuksia omien maiden ominaisuuksien pohjalta. Työkalun on

kehittänyt Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja Luonnonvarakeskus (Luke), ja se pohjautuu uusimpaan tutkimustietoon turvetuotannosta poistuneiden alueiden maaperästä, vesitaloudesta ja ympäristövaikutuksista.

Turve-Arvi ottaa huomioon muun muassa turvekerroksen paksuuden, pohjamaalajin, maaperän happamuuden, mahdolliset happamat sulfaattimaat sekä vedenhallinnan mahdollisuudet. Näiden tietojen avulla työkalu auttaa tunnistamaan, mitkä jatkokäyttövaihtoehdot ovat realistisia juuri kyseisellä alueella.

Videossa **Marjastiina Teixeira (SEAMK)** opastaa konkreettisten esimerkkien avulla, miten Turve-Arvia käytetään.

Katso video tästä linkistä: Turve-Arvi-työkalun käyttövideo

Voisiko maillani oleva märkä, heikosti tuottava tai vaikeasti viljeltävä alue olla mahdollisuus?

Monella maanomistajalla on peltojen ja metsien reunoilla tai entisillä turvetuotantoalueilla paikkoja, jotka pysyvät vuodesta toiseen märkinä, ovat hankalia hoitaa tai tuottavat heikosti. Näissä tilanteissa herää usein kysymys: kannattaako aluetta kuivattaa lisää vai voisiko sen hyödyntää toisin?

Videossa kosteikkosuunnittelun asiantuntija **Juha Siekkinen (Kosteikkomaailma)** avaa maanomistajalle, miten kosteikon tai muun vesiensuojelurakenteen perustaminen kannattaa lähteä liikkeelle käytännössä. Lähtökohtana on aina alueen luonnollinen vesitalous: missä vesi jo nyt liikkuu, mihin se kerääntyy ja miksi sen kanssa ei kannata taistella vaan hyödyntää tilannetta fiksusti. Kosteikon koko, muoto, padot, rakenteet ja hoitotarve vaikuttavat suoraan siihen, kuinka hyvin ratkaisu toimii vuosien ja vuosikymmenten aikana ja kuinka paljon se vaatii työtä ja kustannuksia jatkossa. Näihin valintoihin ei ole yhtä oikeaa mallia, vaan ratkaisut sovitetaan aina kohteen ominaisuuksiin ja maanomistajan tavoitteisiin. Erityisen arvokasta maanomistajan kannalta on tieto siitä, ettei kosteikon perustaminen välttämättä vaadi suuria omia investointeja. Lisäksi videolla kerrotaan minkälaiset koulutuspolut voivat olla sopivia kosteikkosuunnittelijaksi haluavalle.

Katso video tästä linkistä: Juha Siekkisen (Kosteikkomaailma) haastatteluvideo

Mistä rahoitus voi löytyä entisen turvetuotantoalueen ennallistamiseen?

Ennallistamisessa erityisen tärkeää on tieto rahoitusmahdollisuuksista.

Tässä videossa Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksen asiantuntijat **Ari Koski ja Riku Palo** kertovat, millaisia mahdollisuuksia entisten turvetuotantoalueiden jatkokäyttöön, ennallistamiseen ja rahoitukseen tällä hetkellä on. Esimerkkinä toimii Kurjenneva Seinäjoella, jossa turvetuotanto on päättynyt ja alueelle on suunnitteilla

kosteikkoja kestävänä jatkokäyttöratkaisuna. Videossa mainitaan myös Rahatpintaan.fi-verkkosivusto yhtenä väylänä tutustua eri rahoituskanaviin, mikä helpottaa hahmottamaan vaihtoehtoja. Video havainnollistaa, miten alueen siirtyminen tuotannosta uuteen käyttöön voidaan toteuttaa vaiheittain usean toimijan yhteistyönä. Suunnittelussa voi olla mukana viranomaisia, hanketoimijoita, toteuttajia ja paikallisia toimijoita, kuten metsästysseuroja, jotka voivat myös osaltaan vastata kosteikkojen hoidosta jatkossa. Maanomistajan näkökulmasta tämä tarkoittaa sitä, ettei kaikkea tarvitse tehdä yksin, vaan tukea ja kumppaneita on olemassa.

Katso video tästä linkistä: Ari Kosken ja Riku Palon (elinvoimakeskus) haastatteluvideo

Voiko turpeen nostosta luopuminen synnyttää uuden elinkeinon?

Monille maanomistajille turvemaat ovat olleet sukupolvien ajan elinkeino ja osa arkea. Kun turpeen nosto päättyy, tilalle voi tulla epävarmuutta: mitä maalle tapahtuu seuraavaksi, ja onko alueella enää taloudellista tai muuta arvoa?

Videossa irlantilainen turvemaaurakoitsija **Brian Gorman** kertoo omasta kokemuksestaan siirtymästä turpeen nostosta turvemaiden ennallistamiseen. Kyse on alueesta, josta hänen perheensä on vuosikymmenten ajan nostanut turvetta paikallisten yhteisöjen polttoainekäyttöön, ja jonne he ovat nyt palanneet käynnistämään kunnostus- ja ennallistamistöitä.

Video havainnollistaa käytännönläheisesti, että ennallistaminen ei tarkoita luopumista maasta tai sen arvosta, vaan voi avata täysin uusia mahdollisuuksia. Ennallistamishankkeessa alueelle on rakennettu muun muassa keinotekoinen järvi, ja seuraavina vaiheina kehitetään polkuja ja muita rakenteita. Tavoitteena on luoda alueelle uutta käyttöä esimerkiksi luontomatkailun ja esimerkkikohteiden kautta. Brianin työkohteesta voi lukea lisää linkin kautta: Peatland & Bog Restoration Specialists Ireland | Artfulparks

Suolla työskennelleillä urakoitsijoilla ja maanomistajilla on valmiiksi juuri sellaista käytännön kokemusta, jota ennallistamistyöt vaativat. Ennallistamisen uudet tarpeet liittyvät erityisesti oikeiden menetelmien, vesitalouden ja ekosysteemien ymmärtämiseen ei siihen, että koko ammattitaito pitäisi rakentaa alusta.

Katso video tästä linkistä: Ennallistamisyrittäjä Brian Gormanin haastatteluvideo, jossa hän kertoo Artful Park-projektista

Ympäri vuoden tehtävää ennallistamistyötä

Brian Gormanin perheyritys on toiminut Irlannissa turpeen parissa jo noin 50 vuoden ajan, mutta viime vuosina painopiste on siirtynyt yhä vahvemmin ennallistamistyöhön. Kokemus on syntynyt omilla mailla, omista lähtökohdista, maanomistajan näkökulmasta.

Ennallistaminen ei ole yksi yksittäinen toimenpide, vaan jatkuva prosessi, joka mukautuu vuodenaikojen mukaan. Talvikaudella tehdään muun muassa ojien tukkimista ja vesitalouden kunnostusta, kun taas

kesäaikaan keskitytään esimerkiksi vieraslajien poistoon ja alueen kehittämiseen. Tämä mahdollistaa sen, että työ jatkuu ympäri vuoden ja tarjoaa jatkuvaa tekemistä.

Brianin toisessa videossa tuodaan esiin myös Suomen ja Irlannin yhteinen turvekulttuuri. Monessa mielessä lähtökohdat ovat samankaltaiset: suot ovat osa maisemaa, historiaa ja paikallista identiteettiä.

Katso video tästä linkistä: Ennallistamisyrittäjä Brian Gormanin haastatteluvideo

Tämä artikkeli on kirjoitettu osana Euroopan unionin osarahoittamaa Suonpohjien paikkatietopohjainen jälkikäytön suunnittelu ja pilotointi hanketta. Kirjoittajat ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulun asiantuntijoita ja työskentelevät turvemaihin liittyvissä hankkeissa ja osana Muutoskykyiset maatalous- ja energiaratkaisut-tutkimusryhmän toimintaa. Tutkimusryhmän toiminnasta voi lukea lisää: Muutoskykyiset maatalous- ja energiaratkaisut | SEAMK.fi

Linkki SuoPaikka -hankeen verkkosivuille: SuoPaikka-hanke**Marjastiina Teixeira**
Agrologi (YAMK valmistuu 6/2026), AmO, projektipäällikkö
SEAMK

Annastiina Lääveri
Agrologi (AMK), asiantuntija
SEAMK

Perttu Palkia, DI, projektipäällikkö
SEAMK